

Схвалено для використання в професійно-технічних навчальних закладах (протокол № 15 від 07.09.2011) науково-методичною комісією з професій транспорту та зв'язку інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (лист № 1.4/18-2790 від 08.09.2011)

Погоджено з Центром безпеки дорожнього руху та автоматизованих систем при МВС України
(Лист № 45/1068 від 11.03.2013)

Автори:

О. А. Тимовський, академік МАКБЕЗ;

Ю. О. Тимовська, кандидат медичних наук;

Н. О. Тимовська

Рецензенти:

В. М. Коваленко — доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) Міжнародної академії наук екології та безпеки життєдіяльності Української академії наук та Академії будівництва України;

П. Т. Сухоставець — доктор технічних наук, професор, академік Української академії наук;

Л. Г. Горяня — кандидат педагогічних наук, доцент, президент Міжнародної академії культури безпеки, екології та здоров'я;

Ю. О. Борхаленко — методист вищої категорії ДУ «НМЦ "Агроосвіта"» Міністерства аграрної політики та продовольства України

Текст подано в офіційній редакції.

Тимовський Олександр

- Т41 Правила дорожнього руху в малюнках : навч. посіб. / О. А. Тимовський, Ю. О. Тимовська, Н. О. Тимовська. — 3і змінами та допов., внес. постановами Каб. Міністрів України. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. — 128 с. : іл.

ISBN 978-966-10-3753-2

У посібнику проілюстровано положення Правил дорожнього руху України, що набули чинності 1 січня 2002 р. постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306.

Посібник створено відповідно до Типової навчальної програми підготовки та перепідготовки водіїв транспортних засобів, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України №229 від 02.03.2010 року. В ньому більш ніж 1400 малюнків, які допоможуть краще засвоїти матеріал і застосовувати вимоги ПДР України у реальних дорожніх ситуаціях. Розміщено схеми «Сигнали регулювальника» та додатки «Дорожні знаки», «Дорожня розмітка», «Світлофори», «Розпізнавальні знаки», а також перелік медичних засобів, що входять до автомобільної аптечки. Розміщено витяги із Кодексу про Адміністративні правопорушення та Кримінального Кодексу України за порушення правил та норм безпеки дорожнього руху.

Призначений для учнів та спеціалістів автошкіл, учнів та вчителів загальноосвітніх шкіл, ліцеїв і гімназій, студентів та викладачів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, які навчаються за відповідними програмами підготовки, інженерно-технічних працівників автотранспортних підприємств, для проведення занять з перепідготовки та підвищення кваліфікації водіїв у навчальних закладах, працівників ДАІ МВС України, водіїв та пішоходів, всіх тих, хто хоче краще знати Правила дорожнього руху і почуватися безпечніше в реальних дорожніх ситуаціях на дорогах та вулицях.

УДК 351.811.122(02.025.2)
ББК 39.808

Навчальне видання

ТИМОВСЬКИЙ Олександр Андрійович

ТИМОВСЬКА Юліанна Олександрівна

ТИМОВСЬКА Наталія Олександрівна

Правила дорожнього руху в малюнках

Навчальний посібник

Схвалено для використання у професійно-технічних
навчальних закладах
Міністерством освіти і науки України

Погоджено Центром безпеки дорожнього руху
та автоматизованих систем
при МВС України

Підписано до друку 27.11.2013 р. Формат 84х108/16.
Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 13,44. Умовн. фарбо-відб. 53,76.
Наклад 15 000. Зам.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С.Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48

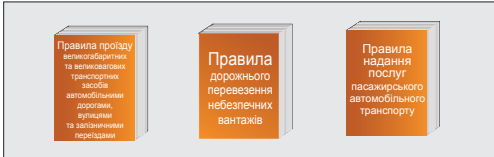
office@bohdan-books.com

www.bohdan-books.com

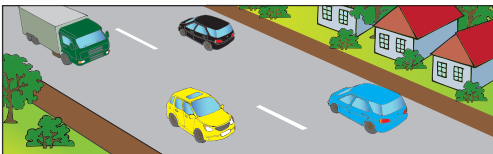
1. Загальні положення	3
2. Обов'язки і права водіїв механічних транспортних засобів	15
3. Рух транспортних засобів зі спеціальними сигналами	19
4. Обов'язки і права пішоходів	22
5. Обов'язки і права пасажирів	26
6. Вимоги до велосипедистів	27
7. Вимоги до осіб, які керують гужовим транспортом, і погоничів тварин	29
8. Регулювання дорожнього руху	30
9. Попереджувальні сигнали	38
10. Початок руху та зміна його напрямку	42
11. Розташування транспортних засобів на дорозі	45
12. Швидкість руху	49
13. Дистанція, інтервал, зустрічний роз'їзд	51
14. Обгін	51
15. Зупинка і стоянка	53
16. Проїзд перехрестя	58
17. Переваги маршрутних транспортних засобів	61
18. Проїзд пішохідних переходів і зупинок транспортних засобів	62
19. Користування зовнішніми світловими приладами	63
20. Рух через залізничні переїзди	65
21. Перевезення пасажирів	68
22. Перевезення вантажу	70
23. Буксирування та експлуатація транспортних составів	71
24. Навчальна їзда	73
25. Рух транспортних засобів у колонах	74
26. Рух у житловій та пішохідній зоні	75
27. Рух по автомагістралях і дорогах для автомобілів	75
28. Рух по гірських дорогах і на крутих спусках	76
29. Міжнародний рух	77
30. Номерні, розпізнавальні знаки, написи і позначення	77
31. Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання	80
32. Окремі питання дорожнього руху, що потребують узгодження з державтоінспекцією	86
33. Дорожні знаки	87
34. Дорожня розмітка	96
Додаток 1 Дорожні знаки	102
Додаток 2 Дорожня розмітка	108
Додаток 3 Світлофори	109
Додаток 4 Розпізнавальні знаки	109
Сигнали регулювальника	110
Дорожня розмітка згідно з ДСТУ 2587-2010 (чинний з 1 квітня 2011 року)	111
Порушення ПДР та покарання	117
Зміни в розділі «Дорожні знаки» (Додаток 1)	124
Відстані між обласними центрами України	126
Перелік лікарських засобів, які повинні бути у медичних аптечках першої медичної допомоги для пасажирських транспортних засобів	127
Телефони чергових частин ДАІ областей	128

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Правила відповідно до Закону України «Про дорожній рух» встановлюють єдиний порядок дорожнього руху на всій території України. Інші нормативні акти, що стосуються особливостей дорожнього руху (перевезення спеціальних вантажів, експлуатація транспортних засобів окремих видів, рух на закритій території тощо), повинні ґрунтуватися на вимогах цих Правил.

1.2. В Україні встановлено правосторонній рух транспортних засобів.

1.3. Учасники дорожнього руху зобов'язані знати й неухильно виконувати вимоги цих Правил, а також бути взаємно ввічливими.

1.4. Кожний учасник дорожнього руху має право розраховувати на те, що й інші учасники виконують ці Правила.

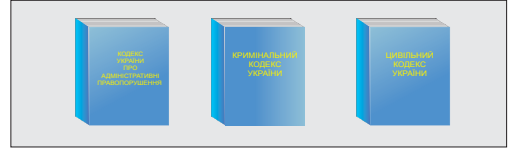
1.5. Дії або бездіяльність учасників дорожнього руху та інших осіб не повинні створювати небезпеку чи перешкоду для руху, загрожувати життю або здоров'ю громадян, завдавати матеріальних збитків. Особа, яка створила такі умови, зобов'язана негайно вжити заходів до забезпечення безпеки дорожнього руху на цій ділянці дороги та вжити всіх можливих заходів до усунення перешкод, а якщо це неможливо, попередити про них інших учасників дорожнього руху, повідомити підрозділ міліції, власника дороги або уповноважений ним орган.

1.6. Використовувати дороги не за їх призначенням дозволяється з урахуванням вимог статей 36-38 Закону України «Про автомобільні дороги».

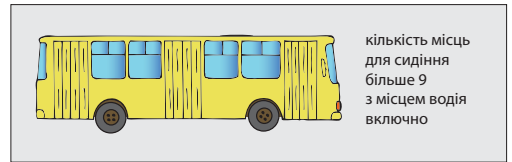
1.7. Водії, пішоходи та пасажирів зобов'язані бути особливо уважними до таких категорій учасників дорожнього руху, як діти, люди похилого віку та особи з явними ознаками інвалідності.

1.8. Обмеження в дорожньому русі, крім передбачених цими Правилами, можуть бути запроваджені в установленому законодавством порядку.

1.9. Особи, які порушують ці Правила, несуть відповідальність згідно із законодавством.

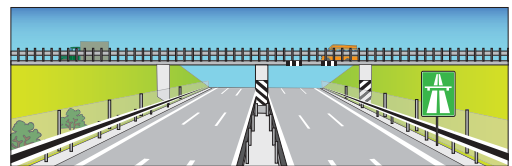

1.10. Терміни, що наведені у цих Правилах, мають таке значення: **автобус** – автомобіль з кількістю місць для сидіння більше дев'яти з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їх багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки;

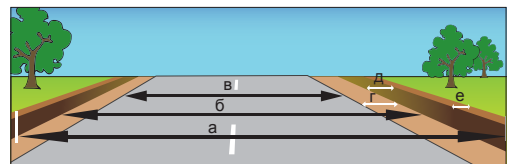

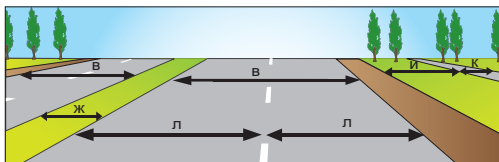
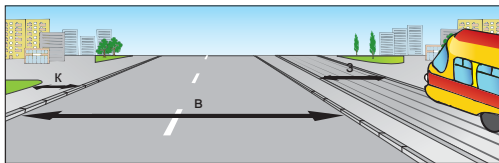
автомостраль – автомобільна дорога, що:

- спеціально побудована і призначена для руху транспортних засобів, не призначена для в'їзду на прилеглу територію або вїзду з неї;
- має для кожного напрямку руху окремі проїзні частини, відокремлені одна від іншої розділювальною смугою;
- не перетинає на одному рівні інші дороги, залізничні і трамвайні колії, пішохідні і велосипедні доріжки, шляхи проходів тварин, має огороження на узбіччях і розділювальні смуги та огорожена сіткою;
- позначена дорожнім знаком 5.1;

автомобільна дорога, вулиця (дорога) – частина території, зокрема в населеному пункті, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів та обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу.

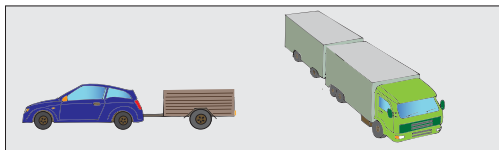
а – смуга відводу; **б** – земляне полотно; **в** – проїзна частина; **г** – узбіччя; **д** – кювет; **е** – обріз; **ж** – розділювальна смуга; **з** – проїзна частина для руху рейкових транспортних засобів; **и** – зелені насадження; **к** – тротуар; **л** – смуга для руху нерейкових транспортних засобів.

Цей термін включає також спеціально побудовані тимчасові дороги, крім довільно накатаних доріг (колій);

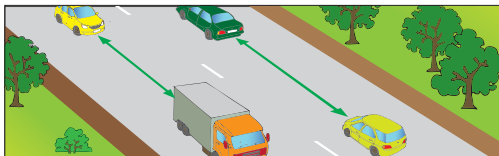

автомобільні дороги державного значення – автомобільні дороги загального користування, до яких належать міжнародні, національні та регіональні автомобільні дороги, які позначені відповідними дорожніми знаками;

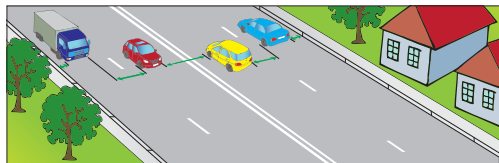
автопоїзд (транспортний состав) – механічний транспортний засіб, що з'єднаний з одним або кількома причепами за допомогою зчепного пристрою;

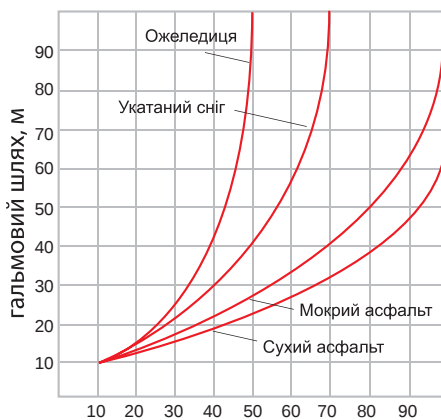
безпечна дистанція – відстань до транспортного засобу, що рухається попереду по тій самій смузі, яка у разі його раптового гальмування або зупинки дасть можливість водієві транспортного засобу, що рухається позаду, запобігти зіткненню без здійснення будь-якого маневру;

безпечний інтервал – відстань між боковими частинами транспортних засобів, що рухаються, або між ними та іншими об'єктами, за якої гарантована безпека дорожнього руху;

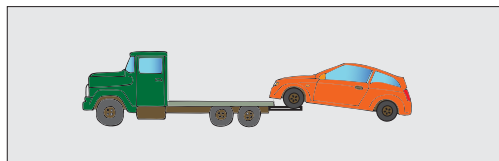
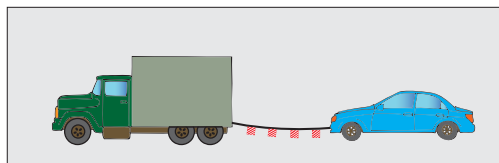
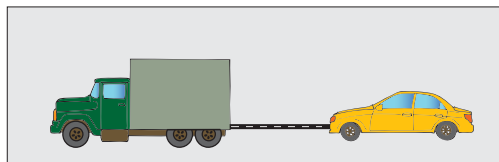

безпечна швидкість – швидкість, за якої водій має змогу безпечно керувати транспортним засобом та контролювати його рух у конкретних дорожніх умовах;

швидкість руху, км/год

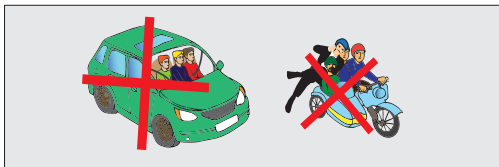
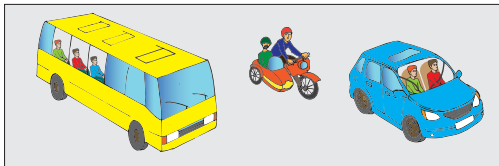
буксирування – переміщення одним транспортним засобом іншого транспортного засобу, яке не належить до експлуатації автопоїздів (транспортних составів) на жорсткому чи гнучкому зчепленні або способом часткового навантаження на платформу чи на спеціальне опорне пристосування;

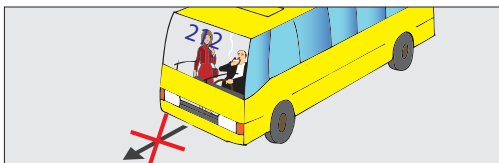
вантажний автомобіль – автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів;

21. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ

21.1. Дозволяється перевозити пасажирів у транспортному засобі обладнаному місцями для сидіння в кількості, що передбачена технічною характеристикою так, щоб вони не заважали водієві керувати транспортним засобом і не обмежували оглядовість, відповідно до правил перевезення.

21.2. Водіям маршрутних транспортних засобів забороняється під час перевезення пасажирів розмовляти з ними, їсти, пити, палити, а також перевозити пасажирів і вантаж у кабіні, якщо вона відокремлена від салону.

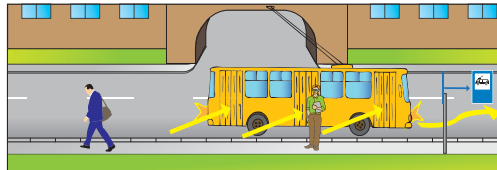
21.3. Перевезення автобусом (мікроавтобусом) організованої групи дітей здійснюється за умови обов'язкового проведення інструктажу з дітьми та супровідниками щодо правил безпечної поведінки під час руху та дій у разі виникнення аварійно-небезпечних ситуацій чи скоєння дорожньо-транспортної пригоди. При цьому спереду і ззаду автобуса (мікроавтобуса) обов'язково встановлюється згідно з вимогами підпункту «в» пункту 30.3 цих Правил розпізнавальний знак «Діти».

Водій автобуса (мікроавтобуса), який здійснює перевезення організованих груп дітей, повинен мати стаж водія не менше 5 років і посвідчення водія категорії «D».

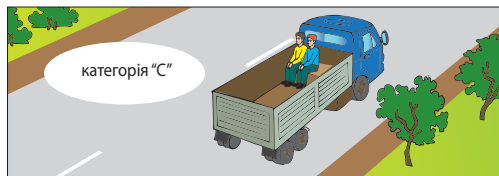
На транспортному засобі з розпізнавальним знаком «Діти» під час посадки (висадки) до (з) нього пасажирів повинні бути увімкнені проблискові маячки оранжевого кольору та (або) аварійна світлова сигналізація.

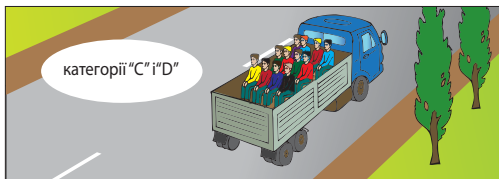
21.4. Водію забороняється починати рух до повного зачинення дверей та відчиняти їх до зупинки транспортного засобу.

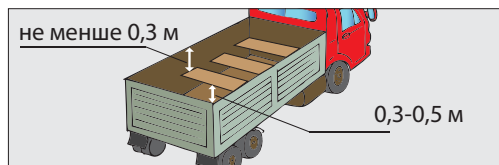
21.5. Перевезення пасажирів (до 8 чоловік, крім водія) у пристосованому для цього вантажному автомобілі дозволяється водіям, які мають стаж керування транспортним засобом більше трьох років і посвідчення водія категорії «C»,

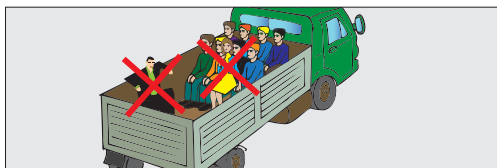
а у разі перевезення понад зазначену кількість (включаючи пасажирів у кабіні) – категорій «C» і «D».

21.6. Вантажний автомобіль, що використовується для перевезення пасажирів, повинен бути обладнаний сидіннями, закріпленими в кузові на відстані не менш як 0,3 м від верхнього краю борту і 0,3–0,5 м від підлоги. Сидіння, що розташовані вздовж заднього або бокового борту, повинні мати міцні спинки.

21.7. Кількість пасажирів, які перевозяться в кузові вантажного автомобіля, не повинна перевищувати кількості обладнаних для сидіння місць.

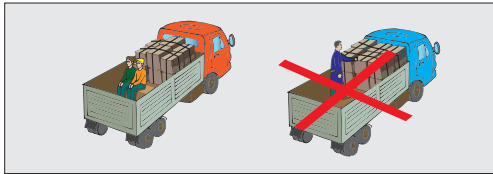

21.8. Військовослужбовці строкової служби, які мають посвідчення водія транспортного засобу категорії «С», допускаються до перевезення пасажирів у кузові пристосованого для цього вантажного автомобіля згідно з кількістю обладнаних для сидіння місць після проходження спеціальної підготовки і стажування протягом 6 місяців.

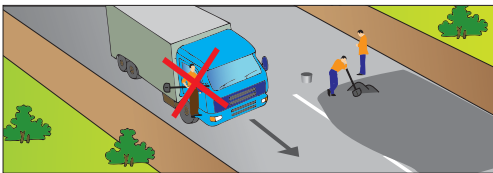
21.9. Перед поїздкою водій вантажного автомобіля повинен проінструктувати пасажирів про їх обов'язки та правила посадки, виходи, розміщення і поведінки в кузові. Починати рух можна, лише переконавшись, що створено умови для безпечного перевезення пасажирів.

21.10. Проїзд у кузові вантажного автомобіля, не обладнаного для перевезення пасажирів, дозволяється лише особам, які супроводжують вантаж або їдуть за ним, за умови, що вони забезпечені місцями для сидіння, розташованими згідно з вимогами пункту 21.6 цих Правил і техніки безпеки. Кількість пасажирів у кузові та кабіні не повинна перевищувати 8 чоловік.

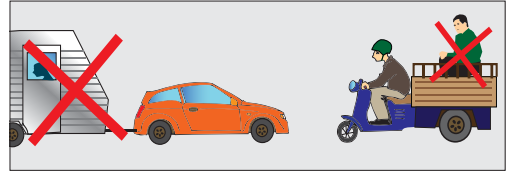
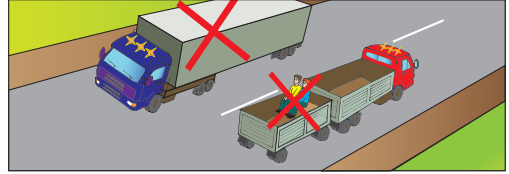
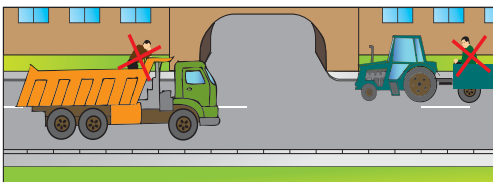

21.11. Забороняється перевозити:

а) пасажирів поза кабіною автомобіля

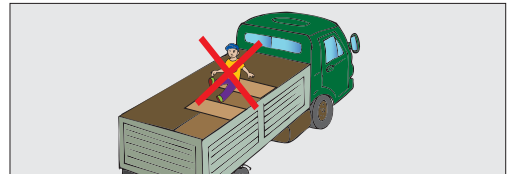
(крім передбачених цими Правилами випадків перевезення пасажирів у кузові вантажного автомобіля з бортовою платформою або в кузові-фургоні, призначених для перевезення пасажирів), у кузові автомобіля-самоскида, трактора, інших самохідних машин, на вантажному причепі, напівпричепі, в причепі-дачі, в кузові вантажного мотоцикла;

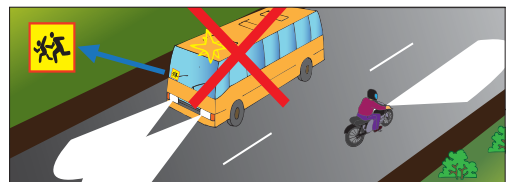
б) дітей, зріст яких менше 145 см або тих, що не досягли 12-річного віку, – у транспортних засобах, обладнаних ременями безпеки, без використання спеціальних засобів, що дають змогу пристебнути дитину за допомогою ременів безпеки, передбачених конструкцією цього транспортного засобу; на передньому сидінні легкового автомобіля – без використання зазначених спеціальних засобів; на задньому сидінні мотоцикла та мопеда;

в) дітей до 16-річного віку в кузові будь-якого вантажного автомобіля;

г) організовані групи дітей у темну пору доби.

ПЕРЕЛІК ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ,

ЯКІ ПОВИННІ БУТИ У МЕДИЧНИХ АПТЕЧКАХ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ
ДЛЯ ПАСАЖИРСЬКИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Автомобільна аптечка 1

Для пасажирських ТЗ, розрахованих на кількість пасажирів
до 9 осіб, та вантажних транспортних засобів

1. Засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах	
Джгут для зупинки кровотечі	1 од.
Бинт стерильний 5 м x 10 см	1 од.
Серветки з хлоргексидином 6 см x 10 см	2 од.
Серветки кровоспинні з фурагіном 6 см x 10 см	2 од.
Пакет перев'язочний стерильний	1 од.
Лейкопластир в рулоні 5 см x 5 м	1 од.
Пластир бактерицидний 2,3 см x 7,2 см	4 од.
Косинка медична перев'язочна 50 см x 50 см	1 од.
2. Антисептичні засоби	
Розчин йоду 5% – 10 мл	1 фл.
3. Знеболюючі та серцеві засоби	
Буторфанолу тартрат 2% у шприц-тюбику	1 мл. 2 од.
Нітрогліцерин 1% в капсулах (0,0005)	20 капс.
4. Додаткові засоби	
Ножиці з тупими кінцями	1 од.
Рукавички медичні № 8 з поліетилену	1 пара
Плівка (клапан) для проведення штучної вентиляції легенів	1 од.
Сульфацил натрію 20% -1 мл у шприц-тюбику	2 од.
Булавки англійські	6 од.
Портативний апарат для штучної вентиляції легенів типу «АМБУ»	1 од.
5. Інструкція про користування засобами автомобільної аптечки	1 од.
6. Футляр для аптечки	1 од.

Автомобільна аптечка 2

Для пасажирських ТЗ, розрахованих на кількість пасажирів
більше 9 осіб

1. Засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах	
Джгут для зупинки кровотечі	3 од.
Бинт стерильний 5 м x 10 см	6 од.
Серветки з хлоргексидином 6 см x 10 см	9 од.
Серветки кровоспинні з фурагіном 6 см x 10 см	9 од.
Пакет перев'язочний стерильний	4 од.
Лейкопластир в рулоні 5 см x 5 м	3 од.
Пластир бактерицидний 2,3 см x 7,2 см	10 од.
Косинка медична перев'язочна 50 см x 50 см	3 од.
Шворка для фіксації шин	10 м
2. Антисептичні засоби	
Розчин йоду 5% – 10 мл	2 фл.
3. Знеболюючі та серцеві засоби	
Буторфанолу тартрат 2% у шприц-тюбику	1 мл. 6 од.
Нітрогліцерин 1% в капсулах (0,0005)	40 капс.
4. Додаткові засоби	
Ножиці з тупими кінцями	2 од.
Рукавички медичні № 8 з поліетилену	4 пари
Плівка (клапан) для проведення штучної вентиляції легенів	4 од.
Гіпотермічний портативний пакет-контейнер	4 од.
Сульфацил натрію 20% -1 мл у шприц-тюбику	4 од.
Булавки англійські	12 од.
Термопокривало	4 од.
Комірці для фіксації шийного відділу хребта, комплект: 4 розміри для дорослих; 1 дитячий	1 од.
Шини еластичні типу SAM SPLINT	
Для верхніх кінцівок	4 од.
Для нижніх кінцівок	6 од.
Портативний апарат для штучної вентиляції легенів типу «АМБУ»	1 од.
5. Інструкція про користування засобами автомобільної аптечки	1 од.
6. Футляр для аптечки	1 од.

! Необхідно своєчасно поновлювати або замінювати лікарські засоби після їх використання чи закінчення терміну дії.